

MIROLJUB

GODINA: XVII.

SOMBOR, 2014.

BROJ 1 (65)

PRELO 2014.

POZIV NA SURADNJU

Poštovani čitatelji zaživio je naš Forum anegdota na ikavici!

Samo upišite na stranici Google: **hkud vladimir nazor** i dobit ćete našu stranicu te na njoj možete naći naš forum. Na njemu, za sada, ima tek nekoliko anegdota ali vašim doprinosom bit će ih sve više.

Pozivam sve vas da posjećujete naš forum i da napišete nešto na ikavici o događajima iz svoje okoline - što nas više bude sudjelovalo bit će zanimljivije.

Ovim putem pozivam i sve one koji se ne služe internetom a znaju zanimljivih priča iz prošlosti, neka napišu na papir te pošalju ili predaju nekom tko je član HKUD-a. O svemu se možemo dogovoriti i putem telefona: 063/1125024 ili 025 /422-925

Alojzije Firanj

UVODNIK

Poštovani čitatelji,

želim vam svima čestitati naše 80-to jubilaro Prelo.

Pred nama su tri dana poklada i u njima vrhunac zimskog slavlja: večera, svinjokolja, prela i brančevi. Sve to traje od Adventa do Čiste srijede. Ova tri dana poklada trebamo dobro iskoristiti provešeli se i izludovati, jer poslije njih dolaze ozbiljnije teme.

Vaš Miroljub pripremio je za vas prilog s Godišnjeg koncerta i božićnih koncerata, prilog o izložbi božićnih kolača i sudjelovanju na Božićnom sajmu. Prikazujemo i rad sekcija i Društva u ovoj godini a tu su i naše redovite rubrike i izvješća iz drugih udruga.

Na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkudvladimirnazor.com/>) možete čitati novi broj „Miroljuba“, a „Miroljub Plus“ je dodatak u kojemu objavljujemo nove materijale o temama koje bi vas mogle zanimati. Napravili smo i novi Forum anegdota na ikavici kao i prostor u kojemu objavljujemo pjesme. Tko god želi može objaviti svoje radove i misli, ali se prije toga treba registrirati.

Sve najbolje i lijepi pozdrav do idućeg broja!

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: i fax: 025/26-019; Tel.:025/483-173.

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srdan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota, Pavle Matarić,

Antun Kovač, ing. Mata Matarić,

Šima Raič, Bojana Jozić,

Vinko Janković.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

77. rođendan HKUD- a „VLADIMIR NAZOR“

Krajem godine obilježili smo rođendan HKUD- a „Vladimir Nazor“ i to upravo prikazom rada sekcija u koje su članovi tijekom godine uložili mnogo truda i napora kako bi ostvarili uspjehe, uvodili novine, ali i trudili se očuvati tradiciju i kulturu ovih prostora. Čast da otvori ovogodišnji koncert pripala je prvoj postavi folklorne sekcije čiji su članovi dobro uvježbani i u punom sjaju izveli koreografiju pod nazivom Bunjevačke igre. Predsjednik HKUD- a „Vladimir Nazor“, gospodin Mata Matarić, pozdravio je nazočne, te se osvrnuo na rad Društva tokom godine i tako prisutne upoznao s ustrajnošću i upornošću ovoga Društva i naglasio važnost očuvanja onoga što toliko voli i čemu pristupa s velikom voljom i entuzijazmom. Uz zahvalu svima koji su podržali i pomogli rad HKUD- a „Vladimir Nazor“ prepustio je riječ generalnom konzulu, gospodinu Draganu Đuriću, koji se zahvalio na pozivu, te poželio sretnu 77. obljetnicu i još mnogo uspješnih godina rada. Kroz program su nas dalje vodili plesači folklorne sekcije i izveli splet igara iz Posavine u koreografiji Šime Beretića. Predstavila se i mlađa grupa folklorne sekcije koja je izvela bunjevačke igre te iznenadila mnoge, jer su svojim radom veoma napredovali što je publika prepoznala i nagradila velikim pljeskom podrške i ohrabrenja. Svakako se imaju na koga ugledati, a pravo je zadovoljstvo gledati ih kako iz godine u godinu stasavaju u prave igrače, uz nadu da ćemo ih jednog dana imati priliku vidjeti u prvoj postavi folklor. Predstavili su se i pjevači pod ravnateljstvom profesorice Tereze Zujić, koji su iz svojeg bogatog repertoara izdvojili dvije pjesme „Žalim te momče“ i „Oj Dunave“. Novost su bili mladi članovi tamburaške sekcije koje

vodi profesorica glazbe Marina Antunić a koji su nedavno počeli s radom i već se pripremili za svoj prvi nastup. Svojim pjesmama predstavile su se Katarina Firanj i Marica Mikrut, a čuli smo i Draganu Sudarević koja je recitirala pjesmu „Badnje večer na Đurđinu“ A. Popova. Nastupila je i dramska sekcija koja je premijerno izvela „Očajne domaćice - verzija bačka“, te publiku dobro nasmijala zgodama i nezgodama glavnih aktera. U okviru dramske sekcije već nekoliko godina djeluje i sekcija suvremene umjetnosti čiji su članovi zaljubljenici u moderni ples i glazbu. Koreograf i voditeljica ove grupe je Lea Jevtić, a nastupili su hip-hop plesom. Članica folklorne sekcije, ali i uspješna solistica na harmonici i samici, predstavila se Spletom iz Slavonije na samici. U okviru programa bile su pomenute i sekcije koje nisu mogle prikazati svoj rad u sklopu programa. Bilo je riječi o radu i uspjesima sportske sekcije, klubu ljubitelja biljaka „Za sreću veću“, likovnoj sekciji te o novoosnovanoj slamarskoj sekciji čije ćemo radove tek imati priliku vidjeti. Predstavljen je i novi broj „Miroljuba“. Ovu manifestaciju, svojim prisustvom, uveličali su i gosti iz Sesevskog Kraljevca, KUD „Prigorec“, čiji se članovi, djeca od vrtičke do odrasle sekcije i tamburaša, mogu pohvaliti gostovanjima po Hrvatskoj i Europi, a te večeri su, na sceni HKUD- a „Vladimir Nazor“ predstavili mlađu i stariju folklornu skupinu.

Iako je jedna večer za to malo, Nazorovci su se trudili prikazati publici svoju volju, međusobnu suradnju i na kraju svoje rezultate i uspjehe. Dobili su i potvrdu gledatelja jer je svaki nastup praćen glasnim pljeskom koji sudionicima predstavlja najbolju motivaciju za dalji rad.

Bojana Jozić

X. BOŽIĆNI KONCERT U HRVATSKOM DOMU

„Dobra večer, Bog da, vrime ga je zvati!“ pozdrav je kojim je započeo Božićni koncert. Kako je ovo deseti po redu možemo reći da je to svojevrsni mali jubilej. Jubilaran je bio i ugođaj u prepunoj dvorani Doma i mjesta zapravo nije bilo ni za stajanje. Ovaj koncert, koji se tradicionalno održava u zadnju nedjelju prije Božića odnosno na Oce, iz godine u godinu postaje sve popularniji i posjećeniji.

Prije koncerta nazočne je pozdravio predsjednik Društva, Mata Matarić, te je svima poželio sretan Božić i nadolazeće blagdane.

Kao uvod u glazbeni dio programa, publici se klarinetom predstavio Ivan Radičev kompozicijom simboličnog naziva „Mirna noć“.

Slijedio je niz sjajnih izvođača koje su, prikladnim tekstom autorice Rozmari Mik, najavljivali Lidija Firanj i Darko Lovrić.

Pučkim božićnim pjesmama predstavili su se članovi UG „Tragovi šokaca“ iz Bača, HKPD-a „Zora“ iz Vajske kao i domaćini koncerta, pjevački zbor HKUD-a „Vladimir Nazor“.

Na mađarskom jeziku, pjesmama su pozdravili Božić članovi pjevačkog zbora Mađarske Kasine dok su na njemačkom stihove recitirale članice njemačkoga udruženja „Gerhard“

I ovoga puta nije izostao nastup obitelji Antunić, uz pratnju Emila Antunića na gitari. Sintija Slako predstavila se svjetski poznatim Božićnim pjesmama na engleskom jeziku.

Kapelan Župe Presvetoga Trojstva, vlč. Gabor Drobina i ove godine nije žalio truda te je nastupio kao solist, a pripremio je i svoj zbor mladih te ženski trio koji je imao svoj premijerni nastup.

Karmel su predstavljali Karmelini, odnosno Nikoleta i Daniel Malinić, a zapažen je bio i nastup bračnog para Gorjanac, također stalnih gostiju ovoga koncerta.

Kako se Božiću može veseliti, pokazale su male balerine koje su kao pahuljice plesale pozornicom praćene pjesmom Ivane Lovrić.

Značajan doprinos raznovrsnosti programa dao je i tamburaški sastav Ane i Marka

Parčetić, koji je i nakon koncerta zabavljao raspoložene goste.

Mješoviti zbor pod ravnateljstvom Ivane Butković odisao je dahom mediterana posebice kolendom iz Rijeke Dubrovačke koja je svojom posebnosti bila pravo osvježenje za publiku.

Kraj programa obilježio je nastup obitelji Lovrić koji su čestitajući nadolazeće blagdane otpjevali pjesmu „Sretan svima Božić“ nakon čega su svi sudionici programa uz svesrdnu podršku publike otpjevali „Radujte se narodi“.

Iako je koncert ove godine potrajao nešto duže, njegovu kvalitetu je potvrdila publika koja je tijekom cijele večeri pozorno pratila i pozdravila sve izvođače.

Da upotpuni blagdanski ugođaj u dvorani pobrinula se Marija Čuvarđić divnim dekoracijama – adventskim vijencima.

Božićni koncert je svojim desetogodišnjim trajanjem opravdao svoje postojanje a da bi trajao i dalje valja već sada razmišljati o idućem kojeg zakazujemo za Oce, 21. prosinca 2014. godine.

Vesna Čuvarđić

BOŽIĆ U DOMU MOM, NAŠEM

Pripreme za Božić započnu četiri tjedna prije Božića pravljenjem adventskog vijenca s četiri svijeće od kojih su tri ljubičaste, a jedna ružičasta. U tom su ozračju svi dani tijekom Adventa (Došašća). Nižu se adventski blagdani: Sv. Barbara, Sv. Nikola (Mikulaš), Bezgrešno začecje blažene djevice Marije, Sv. Lucija (Luca), Materice, Ocevi. Ove blagdane, osim u crkvi, obilježavamo i dobrim i dragim običajima: zna se kada se i zašto sije žito, kada se očišćene čizmice stavljaju na prozor, a i, vjerojatno prva naučena recitacija našeg djetinjstva, dugo odzvanja u uhu „Faljen Isus, gazdarice, čestitam vam Materice...“. U to vrijeme odlazi se na ranojutarnje mise – zornice, posti se i duhovno priprema za veliki blagdan. Svi su u milosti, dobroti, a iz dana u dan ushićenje raste.

Već po tradiciji održavaju se Božićni koncerti koji su redovito praćeni izložbama Božićnjaka. U izradi božićnog kolača – Božićnjaka, koji simbolizuje radost i bogatstvo, sigurnost i preživljavanje, najbolje se vidi nadahnuće, maštovitost i umješnost naših vrijednih domaćica.

Božićni koncert i Izložba božićnih kolača u našem Domu uvijek je na Oceve. Ima tu puno simbolike i zajedništva u radosti. Žene postavljaju i ukrašavaju svoj prostor na izložbi dajući Božićnjaku centralno mjesto, a oko njega slažu mlado žito, figurice ovčica, čobana i pulina. Oko božićnjaka su i svijeće, tanjur s jabukama, orasima i češnjakom a malo dalje med, medljana rakija, boca vina, okićena kriskindla, mali Betlem, poneki anđelak ... Djeca pripomažu, a muškarci, glave kuće, Ocevi, s ponosom ih promatraju puni divljenja i odobravanja.

Ove godine izložena su 32 božićnjaka i nekoliko vrlo originalnih Betlema iz Subotice, Lemeša, Stanišića, Sombora i naših dragih salaša.

Svoju kreativnost pokazale su i gošće iz UG „Zlatne ruke Somborke“, Mađarske građanske kasine sekcije „Somborske ruže“ i Udruženja Nijemaca „Gerhard“.

Za pohvalu je trud obitelji Marije i Žige Čuvarđić koji su napravili pravi božićni ugođaj za sve nazočne te pokazali kako je nekada bio postavljan stol za Božić sa svim detaljima i starinskim tanjurima, escajgom, zdjelom za čorbu, čašama, božićnjakom, betlemom, medljanom rakijom... Ispod bilog šlinganog stolnjaka našlo se malo slame a ispod astala slama i saćura puna žita i kukuruza. Marija kaže da i dan-danas baš tako postavi za Badnju večer i Božić.

Ove smo godine za Božić imali i prvu izložbu radova naše najmlađe - slamarske sekcije. Sve su nas ugodno iznenadile koliko su za samo pola godine naučile te smo imali priliku vidjeti slike, čestitke i razne druge predmete od slame.

Bogatstvo jedne zajednice čine ljudi a njih je na Božićnom koncertu i izložbi bilo puno. Radujte se narodi kad čujete glas...

Klara Šolaja Karas

SUDJELOVANJE NA IZLOŽBAMA BOŽIČNJAKA I BOŽIČNOM SAJMU

**MARIJA ČUWARDIĆ OSVOJILA DVA PEHARA
NA NATJECANJU ZA NAJLJEPŠE BOŽIČNJAKE**

Članice Kluba ljubitelja biljaka „Za sreću veću“, Marija Čuwardić, Snežana Beretić, Ana Čuwardić, Zlata Medved i Klara Šolaja Karas, sudjelovale su na Izložbi božićnjaka u Subotici, 9.12.2013. Izložba, 17. po redu održala se u vestibulu Gradske kuće, u organizaciji Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“. Nakon izložbe održan je koncert na kojemu su nastupili zborovi i orkestar učenika Muzičke škole. Tih je dana u tijeku bio „Winterfest – Zimski vašar 2013“ na prostoru ispred svečanog ulaza u Gradsku kuću i na glavnom trgu, te su naše članice razgledale i bogatu ponudu ovog božićno – novogodišnjeg sajma.

U organizaciji HBKUD „Lemeš“ iz Svetozara Miletića, 14.12.2013. organiziran

je Koncert pjesama koje se pjevaju u vrijeme Adventa i Izložba božićnjaka. Naše članice su svojim božićnjacima sudjelovale i na ovoj tradicionalnoj lemeškoj manifestaciji.

U organizaciji UG „Zlatne ruke Somborke“ održan je 21.12.2013. u Sokolskom domu u Somboru Božićni sajam. Naš stol je bio ukrašen božićnjakom Klare Šolaja Karas, božićnim aranžmanima Marije Čuwardić i betlehemom koji je maštovito napravio Vinko Janković.

Unatjecateljskom dijelu, za izbor najljepših božićnjaka, naša članica Marija Čuwardić sudjelovala je s dva božićnjaka i osvojila dva pehara: prvu i treću nagradu. Čestitamo!

Klara Šolaja Karas

„NAZOR“ 2014. GODINE. RAD SEKCIJA

Rad našeg Društva najbolje se ogleda kroz rad sekcija te se na prvi pogled vidi da je raznovrstan. U Društvu rade sljedeće sekcije: folklorna, pjevačka, tamburaška, dramska, literarna, likovna, klub ljubitelja biljaka „Za sreću veću“, te slamarska i sportska sekcija. Društvo se bavi i izdavačkom djelatnošću i izdaje svoj list *Miroljub*. Sve ove sekcije napravile su plan rada za ovu godinu te bismo čitatelje *Miroljuba* upoznali s njihovim radom planiranim za 2014. godinu.

FOLKLORNA SEKCIJA je najbrojnija i ima najviše mladih te je s razlogom smatramo perjanicom društva.

U ovoj godini planira se postavljanje igara podunavskih Nijemaca u koreografiji Helmuta Heila i uz pomoć Udruženja Nijemaca „Gerhard“ iz Sombora. Dobili smo i materijal za izradu nošnji za njemačke igre. Postavlja se i koreografija šumadijskih plesova i odvijaju se pripreme za općinsku smotru na kojoj će nastupati dječja skupina i gajdašica. Folklorna sekcija će sudjelovati na velikom Bunjevačko šokačkom prelu u Somboru te na Šokačkom prelu u Beregu kao i na Dužionici i Godišnjem koncertu u Nazoru.

Osim nabrojanih, tijekom godine će biti i drugih aktivnosti, a konačni broj će ovisiti o dostupnim sredstvima.

*Pročelnik folklorne sekcije
Bojan Jozić*

DRAMSKA SEKCIJA priprema se za sudjelovanje na općinskoj smotri amaterskih društava koja će se održati u ožujku. U listopadu održava 5. jubilarnu Međunarodnu smotru amaterskih dramskih društava (MSADD). Po potrebi svojim programom sudjeluje u radu drugih aktivnosti Društva.

U planu je i priprema nove predstave i angažiranje novog redatelja. Ispituje se i mogućnost suradnje sa srednjom poljoprivrednom školom iz Sombora, a uspostavlja se suradnja s dramskim skupinama u asocijaciji društava Bačke.

Predviđeno je i gostovanje u drugim udrugama u zemlji i u inozemstvu te ugošćavanje dramskih skupina.

*Pročelnik dramske sekcije
Zvonimir Lukač*

PJEVAČKA SEKCIJA

Osim samostalnih nastupa na manifestacijama Društva, pjevači će po potrebi sudjelovati u koreografijama folklorne sekcije i surađivati s ostalim sekcijama Društva. U planu je organiziranje književne večeri koja će se održati u terminu koji će odgovarati većini. Uz pjevačku i literarnu u program bi se mogle uključiti i likovna i slamarska sekcija. Odazivat ćemo se na pozive za moguća gostovanja i ostvariti nove kontakte s pjevačkim skupinama drugih društava. Prijavit ćemo se za smotru, pripremiti Božićni koncert itd.

U repertoar sekcije uvrstili smo nekoliko starih, izvornih pjesama i u planu je nastaviti u tome smjeru. Teškoću i dalje predstavlja nedostatak izvornih pjesama, a posebice nedostatak njihovog notnog zapisa.

Opći je dojam da pjevačka sekcija stagnira te će se radi poboljšanja i kvalitetnijeg nastupa pristupiti promjenama u radu. Zbog različitih glasovnih mogućnosti, u planu je formiranje dvije skupine pjevača unutar sekcije koji bi nastupali kao solisti i kao mješovita pjevačka skupina.

Pjevačka sekcija trenutno broji 13 stalnih članova. Voditeljica zbora, profesorica Terezija Zuić, održava probe bez naknade i dolazi na probe najvećim dijelom o svom trošku. Probe će se održavati kao i do sada jednom do dva puta tjedno.

*Pročelnica pjevačke sekcije
Vesna Čuvarđić*

PLAN AKTIVNOSTI TAMBURAŠKE SEKCIJE

Ova mlada sekcija planira tijekom ove godine redovito održavati probe dva puta tjedno, sudjelovati u programima i manifestacijama Društva. Uključiti što više polaznika škole tambure te se uključiti i u druge aktivnosti kada se za to ukaže potreba.

*Stručni rukovodilac:
Marina Antunić*

PLAN LIKOVNE SEKCIJE

Slikarska kolonija Kolorit 2014. na kojoj je sudjelovanje najavilo dvadesetak slikara održat će se u subotu 30. kolovoza 2014. u Somboru.

Pročelnik: Janoš Raduka

PROGRAM LITERARNE SEKCIJE ZA 2014. GODINU

Naši pjesnici aktivni su cijele godine i sudjeluju na mnogim manifestacijama čitajući svoje tekstove.

Tijekom 2014. sudjelovat će na Velikom bunjevačko šokačkom prelu, nastupati u Sremskoj Mitrovici, Đeletovcima, Zapolju, Gunji, Svetozaru Miletiću na Dužionici u Somboru, zatim u Rešetarima na promociji nove knjige Lire naive.

Pročelnik: Antun Kovač

KLUB LJUBITELJA BILJAKA „ZA SREĆU VEĆU“

Klub planira prirediti Uskrsnu izložbu uoči Cvjetne nedjelje 12. 4. 2014, zatim „Divojački vašar“ i promociju Kataloga bunjevačkih i šokačkih nošnji s revije koja je održana na prethodnom Divojačkom vašaru. Organiziraće Izložbu božićnih kolača 21.12. 2014. Planiraju posjet Botaničkom vrtu u Beogradu, jednodnevnu ekskurziju u Osijek, obilazak znamenitosti i pogledati predstavu u HNK Osijek. Sudjelovanje i gostovanje na

izložbama po pozivu drugih udruga i druge aktivnosti za koje se ukaže potreba.

Pročalnik: Klara Šolaja Karas

SLAMARSKA SEKCIJA - SLAMARKE

Planira sudjelovanje na Koloniji naive u tehnici slame koja se održava svake godine u Tavankutu. Sudjelovanje na Uskrsnoj izložbi, sudjelovanje na izložbi božićnih kolača. Kontinuirano se usavršavati u tehnici izrade slika i predmeta od slame. Sudjelovanje i gostovanje po pozivu drugih udruga.

Pročelnica: Marija Čuvardić

SPORTSKA SEKCIJA

U sportskoj sekciji „Nazora“ djeluju: šahisti, stolnotenisači i lađari „Salašari somborski“.

Šahisti ove godine u siječnju, veljači i ožujku igraju 23. po redu „Memorijal mr. Prof. Franja Matarić.“ Tijekom studenog i prosinca članovi Društva igraju Božićni turnir, a predviđena je i simultanka s renomiranim šahovskim majstorom. Očekuju se i susreti sa šahistima iz našeg okruženja.

Stolnotenisači će u svibnju održati peti po redu turnir „Memorijal Stipan Bakić“ a u prosincu Božićni turnir. Predviđeno je nekoliko prijateljskih susreta koji će se održati tijekom godine.

Lađari „Salašari Somborski“ planirali su nastupiti na ovim manifestacijama:

Kup Slobodna Dalmacija - Opuzen

Maraton lađa – Metković

Iločka čikla – Vukovar- Ilok

Sekcija planira 21. travnja održati sportsku večer za članove, goste i upravu Društva na kojoj će biti pohvaljeni i nagrađeni najzaslužniji članovi.

Pročelnik: Pavle Matarić

„MIROLJUB“

Redakcija planira, kao i do sada, izdavanje četiri broja lista Miroljub. Na mrežnim stranicama pokrenuli smo „Miroljub plus“ u kojemu ćemo objavljivati teme koje bi mogle zanimati naše čitatelje, a za koje nema mjesta u tiskanom izdanju „Miroljuba“. Pokrenuli smo i forum Anegdota na ikavici koji je vrlo zanimljiv te vam preporučamo da ga svakako pogledate te nam pošaljete neku svoju anegdotu. Planira se i izdavanje knjige o Nenadiću.

Glavni urednik: Alojzije Firanj

„NAZOR“ U 2014. GODINI

Kakvi su planovi rada HKUD-a Vladimir Nazor u 2014. godini?

Odgovor na to pitanje potražili smo kod predsjednika udruge gospodina **Mate Matarića**

Gospodine Matariću zamolilo bih vas da upozanate naše čitatelje s planom rada društva u ovoj godini.

U protekloj godini imali smo puno aktivnost koje su rezultirala brojnim manifestacijama u Domu kao i velikim brojem gostovanja većine sekcija u zemlji i inozemstvu. Nema razloga da u ovoj godini ne postignemo još više i upravo to ćemo sebi postaviti za cilj.

Već smo na upravnom odboru analizirali i prihvatili ambiciozne planove pojedinih sekcija, a koji se uklapaju u globalni plan Društva.

Ove godine se na Saboru u V. mjesecu održavaju izbori za novo rukovodstvo Društva. Predložiti ćemo ljude koji hoće, znaju i vole raditi i koji će sve planove u naredne četiri godine sprovesti u djelo. Planiramo značajno podmlađivanje članstva u Upravnom i Izvršnom odboru, učiniti ih operativnijim i utjecajnijim u članstvu pojedinih sekcija. Dakako, to ne začu da današnja Uprava nije dovoljno dobro radila, ali uvijek može bolje. Ne smijemo se uspravati na lovorikama.

Od planova ću navesti tradicionalne manifestacije koje će se sigurno održati, a to su: Veliko bunjevačko šokačko prelo, Sabor, Međunarodni dramski susreti, Dužionica, Divojački vašar, Likovna kolonija, Godišnji koncert, Božićni koncert i Izložba božićnih kolača.

Takodjer očekujemo nekoliko cjelovečernih koncerata naših prijatelja iz drugih društava iz Vojvodine i inozemstva, književne tribune, promocije leksikona, duhovne tribune, recitatorske večeri itd. Održavanje tradicionalnih šakovskih turnira kao i stolnoteniskih turnira, odlazak na "Maraton ladja", na regatu Vukovar Ilok, Drinsku regatu i niz drugih sportskih manifestacija.

Moramo obnoviti tamburašku sekciju koja je sada u povoju kao i podržati grupu slamarki koje rade u okviru likovne sekcije.

S obzirom da nam trenutna financijska sredstava ne dopuštaju putovanja na gostovanja, (a napominjem da je to šteta jer smo primili niz poziva) moramo se dogovoriti kako ćemo ipak putovati jer nema smisla samo trenirati, a ne igrati utakmice. To je veliki problem, a na rukovodstvu je da ga riješi (nadamo se na zadovoljstvo članova sekcija).

Planiramo postupno obnavljati nošnje jer su postojeće u vrlo lošem stanju. Također trebamo izvesti manje građevinske radove prije svega na sanitarnom čvoru i priručnoj kuhinji, pojačati klimatizaciju velike sale, a sve u cilju poboljšanja uvjeta rada i boravka u našem Domu.

Aktivno će mo aplicirati na sve ponudjene natječaje jer se samo na taj način može doći do neophodnih sredstava.

Gospodine predsjedniče što biste za kraj poručili članovima i simpatizerima Društva?

Moja poruka je izrečena više puta, a i sada je ponavljam. Razmislite i procijenite koliko ste dali Domu, a šta je on do sada pružio vama. Uravnotežite dano i primljeno i Društvo će vam biti zahvalno.

Zato svoje slobodno vrijeme posvetite i aktivnostima u našim sekcijama jer mjesta u Domu ima za sve.

POŠTOVANI ČLANOVI „NAZORA“

U skladu s člankom 13 Statuta Društva, svaki član dužan je:

1. aktivno doprinositi ostvarenju ciljeva Društva
2. sudjelovati u aktivnostima Društva
3. plaćati članarinu
4. obavljati druge poslove koje mu povjeri Upravni odbor

Naše Društvo preregistrirano je 29. 12. 2010. god. i potrebno je u skladu s rješenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije voditi evidenciju članstva. Pošto ste i Vi naš član - osnivač novoregistriranog Društva, molim Vas da svoja prava, ali i obveze koje iz tog članstva proizlaze, ispunjavate u potpunosti.

Članarinu možete uplatiti u uredu Doma od 17 do 21 sat svakim radnim danom osim petka.

Po odluci Upravnog odbora, umirovljenici plaćaju 300,00, a ostali članovi 600,00 dinara godišnje. Bez uplaćene članarine nema besplatnog ulaza na priredbe. U nadi da ćemo i dalje dobro surađivati srdačno vas pozdravljam i želim sve najbolje u 2014. godini.

**Predsjednik HKUD "Vladimir Nazor" Sombor
Mata Matarić**

ŠOKAČKO PRELO U BEREGU

Dana 15. 2. 2014.god. u Bregu je održano Šokačko prelo na kojem je sudjelovalo, pored KUD-a iz Gradišta kod Vinkovaca i naše Društvo.

HKUD „Vladimir Nazor“ je izveo bunjevačke igre, bunjevačke igre u paru i igre iz Posavine u koreografiji Šime Beretića. Kristina Perić je svirala gajde i samicu. Izvođači su pobrali veliki pljesak i simpatije prepunog gledališta Doma kulture u Bregu. Nakon programa uslijedila je večera tijekom koje su se omladinci razveselili, pa su, s gostima iz Hrvatske i domaćinima, stvorili veselu atmosferu, koja je potrajala do kasnih sati. Vjerujemo da će se ovako lijepa druženja nastaviti i dalje.

Šima Beretić

SURADNJA HKUD-A „VLADIMIR NAZOR“ I UDRUŽENJA NIJEMACA „GERHARD“ SOMBOR

Od samog osnutka Udruženje Nijemaca „Gerhard“ surađuje s HKUD-om „Vladimir Nazor“.

U početku je suradnja bila na razini posjeta manifestacijama koje su se održavale u obje udruge da bi se nastavilo suradnjom na folklornim plesovima koja je započela prije 2 godine kada je u našim prostorijama održan seminar o njemačkim folklornim plesovima. Seminar je održao gospodin Helmut Heil. Osim našeg društva sudjelovalo je i društvo KUD „Marija Bursać“ iz Banatskog Velikog Sela. Uslijedile su uzvratne posjete Banatu, usavršavanje njemačkih plesova i postavljanje koreografije istih. Na inicijativu Udruženja Nijemaca „Gerhard“ na čelu s gospodinom Bekom, do novog

susreta s Helmutom Hailom došlo je u septembru. Dva dana se vježbalo da bi se na kraju postavila koreografija. Naši plesači iz obje skupine (izvođačke i pripremne) dali su sve od sebe da bi olakšali posao gospodinu Heilu i našoj domaćici Gabrijeti, kojoj se posebno zahvaljujemo.

Zadatak je bio završiti koreografiju i kompletirati nošnju u kojoj bismo koreografiju izvodili. Gospodin Heil je donio literaturu o nošnji za koju je dijelove koji nedostaju, naša garderobijerka Milosava Šijačić, prihvatila sašiti. Tom su dogovoru prisustvovali i pročelnik Bojan Jozić i Šima Beretić. Pregledom nošnji utvrdili smo da dijelove za mušku nošnju imamo, a veći dio dijelova za žensku nošnju će se šiti. Materijal za suknje, kecelje i prsluke je kupljen, a cjelokupni trošak oko nabavke materijala i čipki, na sebe je preuzelo Udruženje Nijemaca „Gerhard“ na čemu smo im posebno zahvalni.

Ovakva bi suradnja mogla dovesti i do uzajamnih posjeta dviju udruga.

Idući termin za daljnje usavršavanje plesa i uvježbavanje koreografije je 18. i 19. 01.2014. godine.

Šima Beretić

MARINBAL U LEMEŠU

U organizaciji HBKUD-a „Lemeš” iz Lemeša (Svetozara Miletića), 8. veljače održan je Marinbal. Na samom početku goste je pozdravio predsjedavajući udruge Marko Vilić: „Škripio je snijeg, šuškala je svila, zvečale su zvečke...kadgod bilo sad se spominje! Ostalo je sjećanje. Običaj Marinbala se održao zahvaljujući entuzijazmu i zaljubljenicima u tradiciju. Danas ovaj događaj krasi mladi u nošnjama koji pjesmom i plesom dočaravaju neka davna, ljepša vremena.

Gosti su se okupili iz Kupusine, Čonoplje, Sombora, Bajmoka, Subotice, Stanišića i Alekse Šantića. Sve prisutne svojim recitalom pozdravile su Marija Kovač, Antonija Ileš i Kristina Kemenj. Plesno umijeće pokazala je srednja plesna skupina s koreografijom bunjevačkih igara, a njima su se na kraju

priključili i gosti. Goste su cijelu noć zabavljali tamburaški sastav „Ruže” iz Subotice.

Za goste domaćini su pripremili lemeški juneći paprikaš, fanke u ponoć. A za tombole su se pobrinuli mnogobrojni sponzori.

Ples, pjesma i dobro raspoloženje bili su glavno obilježje ove večeri. Nedostajao je snijeg i zimski ugođaj, ali gosti su to nadoknadili dobrim provodom.

Lucija Tošaki Knezi

U ISČEKIVANJU BOŽIĆA

Izložba božićnjaka

Božićnjak je kvasni kruh izrađen tako da nalikuje na betlehemsku štalicu. On pokazuje želju kućanica da svojoj obitelji na taj način dočaraju rođenje Spasitelja. Ove je godine na izložbi bilo najviše izloženih božićnjaka od početka održavanja manifestacije. Osim toga, ove smo godine po prvi puta imali jedan božićnjak iz Stanišića. Somborci tradicionalno dolaze na našu izložbu, a čak deset Lemešanki se potrudilo svoje božićnjake pokazati svojim sugrađanima.

Pjesma i igra na dar

Kulturno-umjetnički program vodila je Tamara Brkić a svaka najava bila je praćena stihovima iz pjesmarice Blaža (Blaška) Rajića. Predhodnih godina teme su večeri bili blagdani, znaci i običaji u vrijeme Adventa, a ove godine to su bile pjesme koje se pjevaju u to vrijeme. Program su, s bunjevačkim dječijim „sigrama”, otvorili oni koji se najviše raduju Božiću – djeca. Naši sugrađani, članovi ME „Nemeth Laszlo” prikazali su skeč „Susret pred Božić”, a njihova članica Farkaš Odri Marija otpjevala je jednu božićnu pjesmu uz pratnju citri. Folklorni je ansambl publiku obradovao s plesom „Dunantuli ugroš”. Pjevačka skupina „Šokice i Šokci” iz Bačkog Brega izveli su četiri

božićne pjesme. Njihov nastup je prpratila svjetlost baklji i svijeća što je cijeloj atmosferi dalo mističan ugođaj. Dječji ansambl muzičkog društva „Musica viva” izveo je tri skladbe na njemačkom jeziku (Nun freut euch, ihr Christen, Leise rieselt der Schnee i Stille nacht, heilige nacht). Mali župni dječiji zbor „Mali nemeši” potpomognut članovima velikog crkvenog zbora pjevao je hrvatskom i mađarskom jeziku. Razlog dvojezičnosti je taj što se u lemeškoj crkvi misno slavlje služi na dva jezika (pol mise na hrvatskom a druga polovica na mađarskom). Domaćini su izveli koreografiju „Srdim se dušo”. Na samom kraju programa svi sudionici zajedno su otpjevali „U to vrijeme godišta”.

Publika je uživala, djeca su bila darivana jabukama (zbog nadolazećih Materica), a najavljen je i božićni vašar.

Lucija Tošaki Knezi

OSMO TRADICIONALNO PRELO ŽUPE SVETI KRIŽ

U srijedu, 29. siječnja 2014. godine, s početkom u 21 sat, u zgradi njemačkog saveza „Sveti Gerhard” u organizaciji župe Sveti Križ i župe Sveti Nikola Tavelić, održano je tradicionalno prelo. U velikoj sali ovog saveza prelo je otvorio župnik dr. Marinko Stantić. Zbog hladnog vremena i malo kasnijeg početka broj gostiju je bio nešto manji od očekivanog.

Švedski stol je bio postavljen u hodniku, a u velikoj sali su sjedili gosti. Za dobar ugođaj bila

je zadužena tamburaška skupina „Zlatni zvuci”, poznatija kao „Bereški tamburaši”. Glazbeni repertoar je bio raznovrstan od bunjevačkih pjesama, lijepih crkvenih i duhovnih pjesama u zabavnom aranžmanu do najpoznatijih hitova aktualnih hrvatskih izvođača kao i po koja narodna na zamolbe nekih od gostiju.

Kutija s natpisom „dobrovoljni prilozi za muziku” bila je postavljena ispred tamburaša kako bi gosti mogli nagraditi izvođače.

Bilo je, naravno, i biranje najlipče prelje, u humorističnom duhu, te je desetak lijepih žena, djevojaka i curica prošetalalo salom a nagradu je odnijela jedanaestogodišnjakinja Ivana Tilčer.

U Indiji postoje klubovi za smijanje u koje ljudi odlaze ne samo da bi se smijali, nego i da bi poboljšali svoje zdravlje, zato iduće godina dođite na prelo koje organizira župnik Marinko, bit ćete nasmijani i veseli, a jeftinije je i bliže nego da idete u Indiju.

Tko nije bio na ovom prelu može mu biti žao.

Antun Kovač

KULTURNA AKTIVNOST PAŠE

*Još ko momak voljijo sam rime
i počo pisat pisme lagane,
to mi drži cilo ovo vrime
i nikako neće da pristane.*

*Pišem pisme za obične ljude
i njima se take pisme sviđu,
profesionalci se baš trude
da je take pisme zaobiđu.*

*Još u kolivki voljijo sam pivat,
dero se, viko i sve živciro,
valdak sam zno dobro zaurlivat
i tako glas još ondak treniro.*

*Ondak sam nastavio da se derem
u kući, na sokaku, u dvoru;
pivo sam popularne šlagere
i, starogradske, danas u horu.*

*Sprimim za svaki broj Miroljuba
šaljivu stranu i još priloga,
brez smija dan je prazan ko truba -
humor je veliki dar od Boga.*

*Iz dramske mi zovu „dodi kod nas,-
„pušćite mi na Miru, moljim Vas,
slabo pamtim, brzo zaboravljam“,
al' su mi navukli i pristo sam.*

*Sad sam posto glumac kaki-taki
i čekam poziv za Cinecittu,
triba jim jedan, taki nikaki
koji je već dobijo plaketu.*

Antun Kovač Pašin

DUNC

Dico moja, ja već nekoliko dana ne spavam kako triba. Ne mož zaspat. Privrćem se, okrićem, neće san na oči nikako. Čak onamo prid zoru, kad triba ustat, onda se meni spava. Zašto tako? Može l' bit od tog što sam jila čvaraka? Malu laboščicu ugrijala, malo sira i bilog luka, i najidem se baš pošteno. Znam da to ne smim jist, to meni škodi, al kad volim, i šta ću drugo jist?

Moja pokojna majka, Marcela, živila je devedeset dvi godine. Odsiče komad kruva i voća kakog bilo, i to je njena večera. Ako nema friškog voća, ona onda jide dunca. Sićam se, uvik smo imali dunca na stelaži u komori, svakojakog. Mama napripravi priko lita svega. Imali smo naši višanja, kajsija, krušaka, oni kasni, zimski. Kod uja Grge smo išli brat trišanja, on je imo uvik oni lipi, krupni. Ne budu baš uvik crvljive. S pijaca donesemo brisaka i tunja, i svega pripravimo za zimu. Jel dugačko je opet čekat drugo lito, da novo dođe, i ako će rodit? Znam, kad oćeš dunc, triba i tušta šećera. Petkom, kad se ide na pijacu, mama kupi kilo, i to triba bit do drugog petka. Šporovalo se. Zнала je ona i jabuka sušit. Opere ji, očisti, popari i kad se ocide, umota u čaršav i suši na tavanu. Onda na zimu, od nji kuva kompot.

Dunc je dobar u zimsko doba naročito za dicu, likovit. Dobar je za bolesnike, i u kući kad gosti dođu. Ima ko voli više jist dunca neg mesa i koječega drugoga. Upamtila sam, mali Stipan, sek Barin, je volio dunc više neg kaku čokoladu. Kako je siroma jedared prošo sa duncom. Mogo je umrit, Bože me ne čuj. Njegovi su uvik sijali puno vriže, lipo se zarađivalo. Tako jedared, sijaće, oma tu pod salašom, dva i po ako ni i tri jutra. Tribalo je to sve iskopat kućice, metit đubar, zavalit...Odu oni jedno jutro svi na njivu. U kući osto samo mali Stipan. Nisu ga

tili budit, kad ustane doće sam na njivu, blizu je. Deset sati a Stipana nema, ne ustaje. Frtalj jedanaest, njeg nema. Odu oni u kuću da vide je l usto. Nema ga u krevetu! Zovu ga - ne javlja se. A u kujnici, na astalu boca načetog dunce od višanja. Tu je i lončić, kašika, koštica svudan. Vidi se da je friško jio. Oni opet, Stipane, Stipane. Njeg nema. Oni u čistu sobu i u onu drugu, nema ga. Iz komore išle listve na tavan. Nema ga ni tamo. Oni na avliju, gledaju u bunar. Nije, fala Bogu. Gledaju u košari, nema ga, kod svinja isto. Idu u guvno, na drvnjak, pod šupu, nigdi ga nema. Oni u pilićnjak, imadu šta vidit. U jednim čošku stari odrti vajling i na gnjizdu kokoš sidi. U drugoj čoši, nuz onaj tranjavi košarić, leži Stipan i drži jaje u ruki. Spava, a uznojio se, mokar. Volio je skupljat jaja, to je bio njegov poso. Oni: "Stipane, Stipane!" On ništa. Ne mož ga probudit. Unesu ga unutra, on otvori oči i opet zaspe. Osite da iz njeg tuče rakija. Sačuvaj Bože, otkud rakija? Site se oni šta je bilo. On je jio višanja iz rakije, valda je mislio da je to dunc. Koliko njem triba da se opije? Siroma, nije imo ni pune četiri godine. Dite se ispatilo, posli povraćo. Nosili ga lekaru. Doktor kazo, samo mlika kiselog da pije i sve će proć. Srićom, ništa mu nije bilo.

Posli su, zbog njeg, digli boce sa višnjama u rakiji na najvišju stelažu u komori da ne dovati i da ne bi ponovo pogrišio. Siroto dite. Volio dunc, a tako moro proć sa šnjim.

Vinko Janković

ŽIVOT SVOJ

*Život je pisma,
ako pisme ima.*

*Život je srića,
ako sriće ima.*

*Život je prah na cvitu
i cvit u kosi,
život je u travi i u rosi,
i vitar i oblak i sunce jarko,
što sija tako žarko.*

*Život je poklon mali
i zato dopusti svakom,
da živi život svoj,
na kugli,
zemaljskoj.*

Marija Bajić

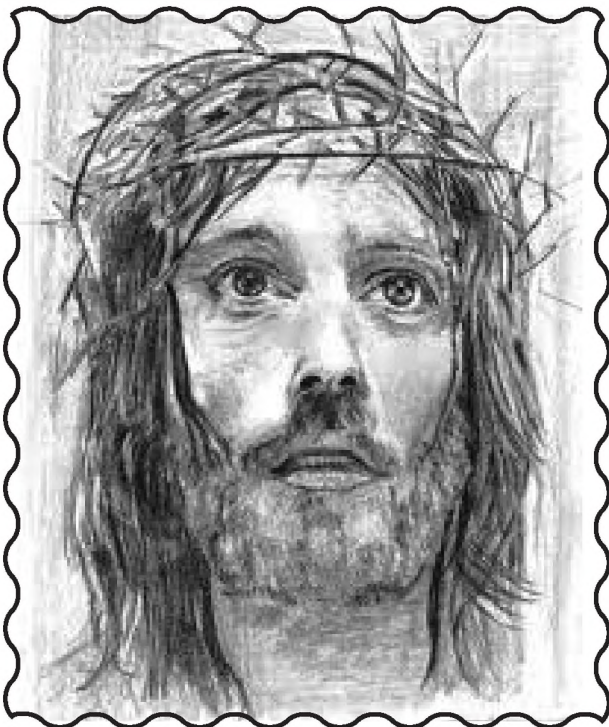
VOLITE I POŠTUJTE SVOJE STARE RODITELJE

Ja Vas lijepo molim, ljubite svoje stare roditelje! Drhtave ruke i sijede kose očeva i pognutih dobrih majki. Bore na licima, vene na rukama, izbljedjele umorne oči. Pomilujte sijede glave, poljubite ostarjele i izranjene ruke. Zagrlite svoje stare roditelje. Mučili su se i oni s vama. Od srca im ljubav pružite a u starosti im oslonac budite Ne odvajajte ih u male sobice, niti ih šalžite u staračke domove. Poslušajte im vapaje, olakšajte im živote. Imajte za njih lijepe riječi i osmijeh na licima u susretu s njima. Radili su oni puno da i vaš život bude bolji. Oni su vas s radošću prihvatili kad vas je Bog njima poslao. Kad ih Bog jednom pozove na vječni počinak, ostatak će iza njih prazno mjesto. A to prazno mjesto ti ćeš popuniti jer ćeš dotle i ti ostarjeti. A sve što ste vi činili svojim roditeljima, to će vaša djeca vama uzvratiti. Zato vas opominjem i unaprijed molim. Volite i poštujte svoje stare roditelje!

(Bl. Ivan Pavao II)

KORIZMA

Pred nama je "Korizmeno vrime",
Pepelnicu ili Čistu srijedu, koja ove godine

pada 5. ožujka, u Katoličkoj crkvi započinje korizma, četrdesetodnevna priprava za Uskrs.

Korizma je vrijeme velikih obećanja i nada. Tada bismo trebali napraviti zaokret u našim životima. Najprije odreći se grijeha, priznati ih i oprostiti onima koji su nas povrijedili. To je i vrijeme posta kad bismo se trebali odreći ukusnih jela, alkoholnih pića i cigareta. No možda su potrebna i duhovna i pokornička djela. To je vrijeme da se više posvetimo svojoj obitelji i ljudima oko sebe, posebno onima kojima je na bilo koji način potrebna pomoć.

Tko je dobro iskoristio korizmu, taj postaje iskusan kršćanin, vjernik i čovjek. Tako Uskrs na kraju korizme postaje ne samo slavlje Isusova uskrsa i nade u naš, nego također i novi početak, proljeće vlastitog života, proljeće zdravlja, humanosti i plemenitosti.

Alojzije Firanj

PROLJEĆE

Proljeće je godišnje doba koje nakon zime s radošću iščekujemo. Na sjevernoj polutki proljeće počinje 21. ožujka, a na južnoj Zemljinoj polutki proljeće počinje u vrijeme kada k nama dolazi jesen. Na prvi dan proljeća dan i noć jednako traju pa se to naziva ravnodnevnicom. Iako mi danas početak nove godine slavimo usred zime, stari su Kelti početak nove godine slavili u proljeće – kada uistinu sve počinje iznova. Proljeće je za njih imalo značenje buđenja, stvaranja i rađanja nečeg novog. Dobar primjer za to je popularna građevina Stonehenge koja je napravljena tako da se u zoru prvog dana proljeća Sunce izdiže točno iznad menhira.

Kršćani u proljeće slave Uskrs. To je dan na koji se slavi Uskrsnuće Isusovo a računa se 40 dana od Pepelnice. Tih 40 dana koji prethode Uskrsu nazivaju se Korizma.

Uz slavlje Uskrsa najčešće se vežu brojni simboli a kod nas su česti zečevi i pilići. Uskrsni običaji se razlikuju od zemlje do zemlje. U nekim se našim krajevima kaže da uskrsna jaja donose zečevi dok u Belgiji priča kaže da uskrsna jaja donose zvona iz Rima.

U Finskoj i Švedskoj tradicija je bojanje jaja. Malena djeca odjevena kao vještice skupljaju slatkiše od vrata do vrata u zamjenu za ukrašene cice-mace. To je rezultat miješanja ortodoksne tradicije blagoslivljanja kuća s grančicama cice-mace te skandinavske vještije tradicije.

Od raznih Uskrsnih običaja možda je najljepši onaj iz Polinezije - tamo se na Veliku subotu krste školjke za koje se vjeruje da su povezane s morskim duhovima. Nakon obreda školjke se vraćaju u more gdje uskrisuju u novi život.

MEDICINSKA ABECEDA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić

VAKCINACIJA PROTIV GRIPE

Gripa i prehlada zarazna su virusna oboljenja koja se najčešće javljaju zimi i u rano proljeće. Obje se bolesti prenose kapljičnim putem tj. udisanjem kapljica iz zraka, s tim da su simptomi gripe jači i komplikacije teže. Gripu izazivaju tri tipa virusa: A, B i C te se u novije vreme razvila vakcina protiv gripe. Ona se najprije preporuča osobama starijim od 65 godina, stanarima i zaposlenicima u staračkim domovima, osobama čiji je imunološki sustav oslabljen rakom (karcinomom), sidom ili nekim drugim kroničnim oboljenjem (dijabetes, kronične bolesti srca, mozga ili bubrega...). Za razliku od gripe, prehladu izaziva više od 200 različitih vrsta virusa te ne postoji jedinstveni lijek protiv prehlade.

Vakcine protiv gripe prave se protiv jednog određenog tipa virusa za koji se pretpostavlja da bi u predviđenom vremenskom periodu mogao izazvati infekciju kod većine stanovništva. Pošto se i samom vakcinacijom mala doza virusa unosi u organizam neophodno je da u momentu primanja vakcine protiv gripe osoba nije bolesna niti prehladena. Važno je znati da je potrebno nekoliko tjedana (nekada i dulje) nakon vakcinacije da se imuni (odbrambeni) sustav "naoruža" za borbu s gripom. Stoga postoji određeno takozvano nijemo razdoblje u kojem, iako ste primili vakcinu, par dana i tjedana nakon toga niste apsolutno zaštićeni od virusa protiv kojeg je vakcina napravljena.

Svakako treba znati i da ove vakcine ne pružaju potpuni imunitet te i pored nje može doći do infekcija kao što su upale pluća, upale mokraćnog mjehura, prostate, krajnika itd.

ZLOUPORABA DROGA I LIJEKOVA

Ova zloropora predstavlja uzimanje droga ili lijekova u dovoljnoj količini da onome ko ih rabi naškode tjelesno, mentalno, emocionalno ili društveno. Dok nam slike «zloropore droge» dočarava nasilne slike nezakonite trgovine drogom, zloropora zakonom dopuštenih droga, odnosno lijekova još je veći zdravstveni problem. Zloropora ovih supstanci pored zdravstvenih problema dovode i do promjena u izgledu i ponašanju osobe, te utječu na međuljudske odnose i na poslovne rezultate osobe koja zlorabi lijekove. Kod djece prekomjerna uporaba lijekova izaziva nagle promjene raspoloženja ili stavova, slab uspjeh u školi... Izljevi bijesa i izrazita tajanstvenost mogu ukazati na moguću zloroporu supstanci od strane djeteta. Svakako, osim ovih općih postoje i specifični simptomi koji se razlikuju ovisno o vrsti droge odnosno lijeka.

LIJEČENJE od ovisnosti sastoji se od dva koraka. Apstinencija ili prestanak uzimanja droge i oporavak koji je s druge strane dugačka faza u kojoj organizam ovisnika ostaje slobodan od droge. Roditelji možda nisu u stanju spriječiti da njihova djeca dođu u kontakt s drogom i možda je i isprobaju, ali im mogu pružiti dovoljno argumenata i kulture te kućnog obrazovanja i samokontrole da bi djeca znala reći NE DROGI.

KUVARSKI DNEVNIK BEBE MARTE za sebe ili kao poklon dragim osobama možete naručiti kod autorice po cijeni od 400,00 rsd na: tel: 063/593-068, 024/524-844, e-mail: KuvarskiDnevnikBebeMarte@gmail.com www.facebook.com/KuvarskiDnevnikBebeMarte

Iz knjige KUVARSKI DNEVNIK BEBE MARTE autorice dr med. Marije Mandić, koja predstavlja priručnik o uvođenju nemliječne dohrane i redovitih obroka u ishranu odojčeta:

„Vrlo je važno upamtiti da je uvođenje nemliječne dohrane prije četvrtog mjeseca starosti bebe NEPO-TREBNO, a nakon šestog mjeseca NEOPHODNO. Upoznajmo se s nekim od ZLATNIH PRAVILA uvođenja čvrste hrane u prehranu beba.

1. Svaka NOVA NAMIRNICA uvodi se pojedinačno na 3-4 dana, u početku u mali a potom, postupno, u većim količinama.
2. Pratiti na djetetu znakove eventualne pojave ALERGIJE NA HRANU u vidi osipa, proljeva, povraćanja...i u tom slučaju odmah obustaviti da-

vanje date namirnice te kontaktirati liječnika.

3. HRANA se na početku daje specijalnim žličicama za bebu, s vrhom prekrivenim mekanim materijalom kako se bebina usta ne bi povredila.
4. Bebu NE HRANITI dok priča, plače, leži, hoda, trči ili se igra.
5. U prvoj godini djetetova života u njegovoj prehrani NE TREBA KORISTITI šećer i umjetna sladila, med, čokoladu i slatkiše, bjelanjak, kikiriki, plodove mora, orašasto voće, kokice, čips, mineralnu vodu i gazirane napitke“

Bećarci

Gospodine, pišite u teke,
Da su lipe u Somboru seke.

Moli, diko, za me Očenaše,
Ja ću, lane, za te Virovanje.

Šta da radim kad se s dikom svadim,
Ruke širim pa se šnjim pomirim.

Voljim vino, pismu i kavicu,
i tu našu lipu ikavicu.

Vino pijem kad sam zdravo žedan,
a kad nisam ondak grožđe sisam.

Vicevi

Na željezničkom kolodvoru putnik se, ispred šaltera za obavjesti, živcira što njegov vlak u polasku kasni desetak minuta.
„Ne sekirajte se“, tješi ga službenik, „karta vam vrijedi deset dana!“

Telefonski dijalog u hotelu:

„Halo, jeste li vi naručili buđenje u pol šest?“

„Jesam!“

„Pa što ne ustajete već je pol devet?“

Trčali Kennedy i Hruščov utrku na sto metara i Kennedy stigne prvi. Sutradan su glavne svjetske novine objavile informaciju o tome.

Švicarske novine pišu: Kennedy je stigo prvi, a Hruščov drugi.

Američke novine pišu: Kennedy je stigo prvi, a Hruščov posljednji.

Ruske novine pišu: Hruščov je stigo drugi, a Kenedi predposljednji.

Susreću se školski prijatelji koji se dugo nisu vidjeli:

„Gle, gle, vidim, pustio si baš veliku bradetinu!“

„Ama, mani, i sam je se grozim!“

„Pa što je onda ne obriješ?“

„Zato što je moja žena mrzi čak više nego ja!“

„Htjela bih osigurati auto za slučaj krađe.“

„E, mi ne osiguravamo kola samo za slučaj krađe, nego za slučaj požara i krađe.“

„Eh, koje je lud da krađe zapaljena kola!“

Anegdote

Sirota divojka

Petkom su naši salašari išli na pijac da prodaju. Obično je to bilo sira i jaja jer tog je imala skoro svaka kuća.

Tako je Karla, dok je supruga Ana prodavala na pijaci, očo kod barbira da se ošiša, kada je mlada supruga obavila sve svoje poslove, došla je kod barbira rad svoga čovika.

„Faljen Isus majstore!“

„Uvik faljen! Izvolite šta ste tili?“

„Došla sam rad svoga muža“

„Karla je vaš čovik? Au! Pa vi mora biti da ste bili jako sirota divojka kad ste se morali za njegov udati!“

Na proštenju

Proštenje u Nenadiću je prilika kada domaćin okupi goste, pa se ujedno malo i pokaže prid salašarima kaku ko ima rodbinu i goste. Gazda Pajo je na proštenje pozvo svećenika koji je držo misu, okupio je i rodbinu, a te je godine gost na proštenju, prvi put, bio i novi zet Joso - mlad, lip, liporičan ima državni poso, sve zna šta se u varoši dešava, lipo je s njim divanit. Starac ga ponosno metne do svećenika da malo divane i upoznadu se.

Prošla je užna u veseloj atmosferi, gosti veseli, vino dobro, divanu nikad kraja, pa tako sve do pridveče. Tada će domaćin:

„Župniče, dragi gosti! Vrime je večeri, davno je bilo podne!“

Gosti su se složili. Ali opet će domaćin: „Al' kako se može večerat na vino! Ajdemo mi prisic sa rakijom pre jila.“ „Može domaćine, nek nam je nazdravlje“, reče župnik. I tako svećenik i zet prisiku jednu, pa još koji put. Divani se tu i smije jedared se Josi smrači prid očima pa kaže: „Au gospodine! Neka đavo nosi i vas i vaše prisicanje!“ Popo i domaćin su se pogledali malo nakašljali pa nastavili divan. A Joso je izašo napolje malo da se proluftira.

Antun Kovač i Alojzije Firanj

U ZDRAVOM TIJELU ZDRAV DUH

ŠAH

Tradicionalni Božićni turnir društva završen je 19. 12. 2013. godine. Na ovom turniru sudjelovalo je 13 igrača članova društva i sekcija. Nakon zanimljivih i uzbudljivih partija titulu najboljeg ponio je Branko Malbaša, drugo mjesto osvojio je Andrija Četković, a treći je bio Zoran Čota. Turnir je protekao u sportskom duhu uz budni nadzor saveznog sudije Radomira Kovačića. Na kraju

turnira predsjednik društva Mato Matarić uručio je prvoplasiranima odličja (pehar, medalje i diplome). U tijeku je 23. Memorijalni šahovski turnir prof. mr. Franja Matarić na kojem sudjeluju 24 vrsna igrača iz Sombora i okolice. Turnir se završava 19. 3., a 21.3. organizira se sportska večer sekcije na kojoj će biti podijeljena odličja prvoplasiranim šahistima na turniru kao i drugim zaslužnim članovima sekcije.

STOLNI TENIS

Novogodišnji turnir članova Društva odigran je 21.12.2013. godine u velikoj sali Društva. Petnaest igrača pokazalo je vještinu u ovom drevnom i dinamičnom sportu. Na turniru su sudjelovali: Viktor Oršovai, Saša Vuković, Srđan Varo, Miroslav Varo, Slobodan Keseić, Tomo Vuković, Pavle Matarić, Branko Sokolović, Ivan Šimunov, Dalibor Gertner, Josip Petreš i Ivan Genić. Nakon kvalifikacijskih partija četvorica najboljih odlučivali su o plasmanu. Prvo mjesto osvojio je Saša Vuković, drugi je Viktor Oršovani a za treće mjesto borili su se Ivan Genić, i Davor Vuković koji je i osvojio. Stolnotenisači pripremaju otvoreno prvenstvo Društva na kojem mogu sudjelovati svi amateri s našeg područja. Očekuje se oko 30-tak igrača.

LAĐARI SALAŠARI SOMBORSKI

Lađari će ove godine na Maratonu lađa na Neretvi sudjelovati kao ravnopravni domaćim ekipama. Preduvjet tomu je puno ozbiljniji trening kako na suhom tako i na vodi. Treninzi na suhom će se provoditi od travnja do svibnja, a na vodi od svibnja do kolovoza.

Lađari moraju okupiti dvadesetak veslača koji su spremni za pripreme i boravak na maratonu što im ujedno predstavlja i najveću promociju. Pozivam mlađe zainteresirane članove starije od 18 godina i dobrog zdravlja te koji znaju plivati da se pridruže lađarima.

*Pročelnik sportske sekcije:
Pavle Matarić*

